Badische Landesbibliothek Karlsruhe

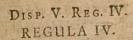
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel Jenae, 1662

Regula IV. Omne agens obtinet aliquam formam, qua agit

urn:nbn:de:bsz:31-102400

it, v.g. pugu

s internus quitas percutio

flio, pende

te percutu

deraturan

itus fiveina

tur verbend

Percutiens

lius veron

Lafio dicita

pe actusim

ecipituria

lum & adu

tur, nonpm

oque mana

extô argume

n perfringe

d patienspa

s, quo mil

uo in ida

am actui,

t, To sponter

uô vult per

citus nonli

um transeau

137

Omne agens obtinet aliquam formam, quâ agit.

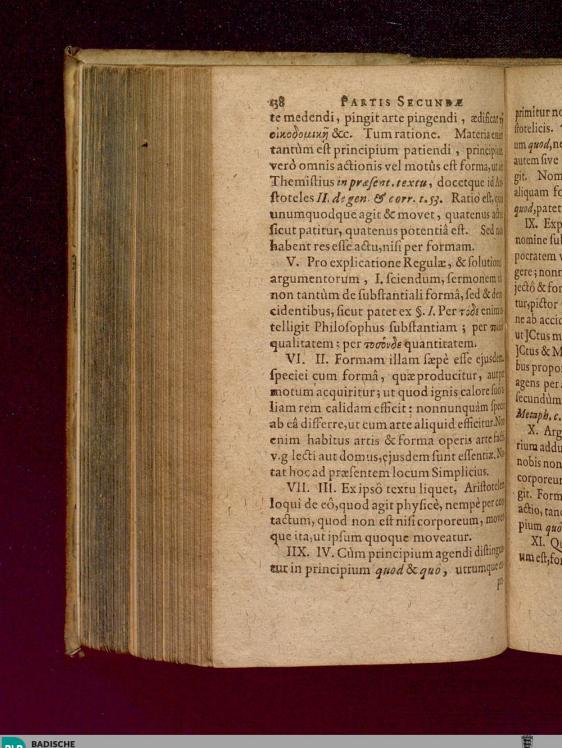
1. Sumimus ex III. Phys. t. 17. ubi dicitur. 2
Eld jan icetas in to nivav, n voi vode, n voicivde, notive, experience, occav
novi. Pacius ita reddidit: Jam verò, quod mover,
simper adfert aliquam formam, id est, vel boc
aliquid, vel tale, vel tantum, quod erit principium o causa motus, quando movet.

II. Obstat I. Deus agit & movet, neque tamen formam aliquam habet, qua agat aut moveat, quoniam in eò nulla ex materia & forma datur compositio, sed essentia est simplicissima.

III. II. Forma ipsa quoque agit, ut calor, calesacit, neque tamen calor affert aliquam formam, per quam calesaciat. Ipse enim per seipsum est principium calesaciendi, neque indiget ad id alia forma. Eadem ratio est aliarum formarum, quæ agunt; quùm formæ non liceat tribuere aliam formam, nisi in infinitum progredi velimus.

IV. Patet autem veritas Regulæ tum inductione. Ignis enim calore calefacit, aqua frigorefrigefacit, animal parte animæ vegetante alimentum attrahit, concoquit, nutritur; facultate locomotiva se movet; homo medetur ar-

te me-

LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

DISP. V. REG. IV. primitur nostra propositione, verbisque Ariædificatn flotelicis. To niver enim five agens est principi-[ateria enin um quod, nempe aliquod suppositum. To eid @. principius autem five forma est principium, quô illud aorma, utan git. Nomine ejus igitur, quod dicitur afferre tque idan aliquam formam, quâ agit, venire principium tio eft, qui quod, patet. tenus adu IX. Exprimitur verò agens nonnunquam. . Sed na nomine subjecti formæ, ut cum dicimus, Hipn. pocratem vel hominem mederi, Apellem pinfolution gere; nonnunquam nomine compositi ex submoneme jectô & formâ, quâ operatur, ut Medicus mede+ fed & den tur,pictor pingit; interdum etiam appellatioode enima ne ab accidente, quod non est principium quo, per mi ut JCtus medetur vel pingit, si idem homo sit-JCtus & Medicus vel pictor simul. Primis duale ejusden bus propositionibus, ut & ultimis, exhibetur. ur, autpo agens peraccidens, intermediis agens per le, alore fuor lecundum ea, quæ docentur II. Pbys. 1.33. & V. quam speci Metaph. c. 2. fficitur.No X. Argumenta igitur §. II. & III. in contrais artefact rium adducta quod attinet, ex dictis liquet, ea Hentia. No nobis non adversari. Deus enim non est agens icius. corporeum, indeque nec physice movet aut a-Aristoteles git. Forma non est suppositum, cui tribuatur. npe per con actio, tanquam principio quod: fed est princium, move pium quo. XI. Quanquam sanè neque illud perpetudi distingua umest, formam non habere aliam formam. Est, trumque enung

Disp. V. Reg. IV. 441

ble eft & primum.

tamenling

iæ, L. de ana

ationelo

verâ form

initum (m

rmæaliah

est: que

a propon

erere lep

es verbis .

s principil

Hoquequi

on fit dep

Averroeil

ovensphi

motuscap

ntradicit

interphy

quodnon

XV. Ad primum respondet Crellius: Quantimiem in formis agentibus non collocari, neque allionem ei propriè tribui: sed conditionem duntast necessariam statui, sine quânibil, ut quantim agere potest. Ut enim acervus vet aliud quippiam majorem efficiat quantitatem, quantim quantitateque praditum st necesse est: quâ sireditum non esset, majorem quantitatem essi quantitate; ita mmen, ut ipsa quantitat non agat: sed conditio tantum sit: sine quâ, ut quantum agere nonposset, eog, passive se potius babeat, quam assive.

AVI. Verûm hanc responsionem recipere.

nonpossumus, I. quia Aristoteles, asserens in presenti, movens afferre formam, non loquitur deconditione sine qua non, aut de principió, quod passivè tantum se habeat, sed de activó, quod ipsa Crellii expositio, quam in præcedentibus tradiderat, consirmat. Ita enim seribit Essimotus imperfectus actus est: & res, que moveur, qua movetur, imperfecta & potestate: ipsum tamen movens actus o perfectum formaque preditum est, qua motionia, qua rem mobilem movens movet, principium & essiciens causa est, tuju vi movens movet. At quod est conditio tantum sine qua non, & principium passivum, nonest causa essiciens.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

